

uvědomuji v kontaktu s mladšími generacemi. Ostrá paměť evokující záchytné detaily, schopnost chápat paradoxní a absurdní propletence by měla být nepostradatelnou vlastností humanitního vědce obecně a filologa zvláště a jím Jiří Krystýnek beze zbytku byl. Odtud také jeho orientace na literární komparatistiku daná jeho wollmanovským školením a celkovou atmosférou tehdejší brněnské předválečné slavistiky a poválečné rusistiky. Schopnost hájit to, co je nosné a má smysl nehledě na módní trendy nebo mocenské tlaky: to si také od svého učitele osvojil a podle tohoto se řídil. A především znalost materiálu, cesta ad fontes, kterou prokazoval vždy, hlavně však v regionalistických studiích, které se znovu objevují v centru pozornosti. Jejich postavení viděl Krystýnek střízlivě, ale současně je pokládal za klíčové, neboť vše v literatuře vyrůstá z partiálních konkrétností daných oblastně – i hlavní město je v tomto smyslu regionem; jde jen o to učinit problémy místa a regionu světovými. To, co je dnes v centru, může být zítra na okraji a naopak. V tomto Jiří Krystýnek zachytil trendy, jež měly teprve přijít – v literatuře i ve vědě o ní – včetně přesunů světových center ekonomických a politických a náporů nebo obnovovaných náporů jazykových, kulturních a náboženských.

Byl si vědom složitosti lidských povah, zejména v tvůrčím prostředí, jímž skutečná univerzita je nebo by být měla: také důležitosti lidského rozměru vědy. A trpěl těmi lidskými neshodami, to dobře vím. Nakonec na ně doplatil: k profesuře jej po roce 1970 už nepustili, v 90. letech, v době rozsáhlých rehabilitací, na něho zas nezbyl čas, byl už mimo hru a drát se o tituly nebyl jeho styl. V době všeobecné devaluace hodnot a rozpadu struktur je vlastně dobře, že Jiří Krystýnek zůstal „jen“ docentem: vždyť tato hodnota je v obecném lidovém povědomí, které mu bylo tak

blízké, dodnes emblémem univerzitního učitele, jehož úlohu naplnil po okraj.

Platí to i o jeho práci na Letní škole slovanských studií, kterou roku 1969 spolu s Josefem Hrabákem spoluzakládal – v letech 1970–1976 byl jejím ředitelem; odešel, resp. byl odvolán, a nepamatuji se, že by si na něho někdo později – snad až na výjimky – kdy vzpomněl. Ale i s tím – jak jsem ho poznal – počítal. Ale napsané zůstává a lidská paměť si to dobré pamatuje. Jiří Krystýnek byl dobrý vědec, učitel a hlavně člověk. O trvalosti díla rozhoduje jeho kvalita, vícevrstvnatost a polyvalenčnost, ale také postoj nástupců: i zde platí slova slavného básníka, že neucta k předkům je znakem nemravnosti.

I. Pospíšil

Deset let od úmrtí Blanky Bouchalové

Je to již deset let, co šestého května 2003 ve věku necelých 55 let předčasně zemřela PhDr. Blanka Bouchalová. Byla externí učitelkou Psychologického ústavu Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, avšak její vklad vysoce přesahoval ve všech směrech její částečný úvazek.

PhDr. Blanka Bouchalová se narodila v Brně roku 1948. Po studiu na gymnáziu v Brně na Lerchově ulici studovala psychologii na filozofické fakultě v Brně, kde absolvovala v roce 1972. Rigorózní práci na téma „Příspěvek k problematice skupinové psychoterapie schizofrenie“ obhájila na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze v roce 1977.

Celý svůj profesní život zasvětila klinické psychologii, přesněji práci s psychiatrickými pacienty. Po promoci nastoupila do Psychiatrické léčebny v Kroměříži, která je pověstná tím, že psychologové, kteří v ní nějakou dobu pracují, patří ke špičce svého oboru. Posléze působila

v Psychiatrické léčebně v Černovicích, kde se zabývala nejvíce psychotickými pacienty. Ovládala a v terapeutické práci používala řadu psychoterapeutických postupů, a to individuálních i skupinových. Od roku 1978 (až do zdravotními problémy vynuceného ukončení své pracovní činnosti v roce 2000) působila v ambulantní sféře v Brně.

Svůj hluboký zájem o duševní zdraví svých pacientů i široký kulturní rozhled významně prohloubila studiem psychoanalýzy. Její motivy nebyly módní nebo povrchní. Jako všichni analytici prošla svojí vlastní cvičnou analýzou, kdy během více než pěti let absolvovala 600 hodin osobní analýzy u významného českého psychoanalytika doc. Václava Mikoty. Kromě toho s ním supervizně konzultovala přes 50 případů terapie svých pacientů.

Freudovo učení bylo, jak známo, potlačováno v našem prostoru řadu desetiletí. Několik málo českých poválečných analytiků získalo svoje odborné školení a cvičnou analýzu většinou u zahraničních školitelů. Dr. Bouchalová patřila k první silnější generaci našich psychoanalytiků, kteří byli již vyškoleni právě těmito „otci zakladateli“.

Dr. Bouchalová se nevěnovala psychoterapii jen prakticky. Její příspěvky, zabývající se psychoanalytickou terapií, byly zařazeny do významných prací vydaných např. vydavatelstvím Avicenum nebo Univerzitou Karlovou.

Politické změny v roce 1989 vedly pochopitelně k rozhodnutí zařadit psychoanalýzu do přednášek Psychologického ústavu, neboť bylo nutno seznamovat studenty s jedním z nejvýznamnějších směrů moderní psychologie a psychiatrie. Ať už šlo o stoupence analýzy, nebo o jedince, jejichž postoje k ní byly rezervované, znalost Freudovy koncepce byla a je nezbytná.

Při hledání přednášejícího padla volba jednoznačně na dr. Bouchalovou. Byla

teoreticky vybavena na vysoké úrovni a měla značné terapeutické zkušenosti. Nejvýznamnější však byly její osobnostní vlastnosti – laskavost, pochopení, tolerance, schopnost vzhledu do analyzovaných jedinců. Měla velkou dar přednášet, schopnost předávat vědomosti, ale i postoje, prožitky, byla neobyčejně empatická. Její přednášky byly houfně navštěvovány a obecně bylo známo, že v celé republice nikdo tak poutavě a fundovaně psychoanalýzu nepřednáší. Když se kvůli svému zdraví musela vzdát dalšího působení na fakultě, bylo velmi obtížné najít důstojného pokračovatele.

Poslední měsíce svého života trávil v bohunické nemocnici, kde jsem ji několikrát navštívil. Třebaže její stav byl velmi vážný, naše setkání byla vždy plná humoru, povídání o zajímavých věcech, byla naplněna nejen vzpomínkami, ale i úvahami o budoucnosti. I tak se projevovala její vnitřní síla. Vzpomínka na doktorku Bouchalovou je a bude vždy úsměvná, vnitřně prosvícená, taková, jakou byla Blanka celý svůj život.

M. Svoboda